

Begrotingsanalyse 2017 Bloemendaal

Gemeente Bloemendaal
Registratienummer : 2018003766

Maart 2018

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	4
Vergelijking met gemeentefonds	5
Vergelijking met referentiegroep	8
Conclusies	10
BIJLAGEN	11
Bijlage 1: Vergelijking referentiegroep gemeenten	11
Bijlage 2: OZB-woningen Bloemendaal vergeleken met referentiegemeenten	13
Bijlage 3: Bronvermelding	15

Samenvatting

De begrotingsanalyse 2017 ondersteunt 'Bloemendaal financieel duurzaam'

Het schuldniveau van Bloemendaal staat onder druk. Daarom is in 2016 de nota Bloemendaal duurzaam financieel houdbaar opgesteld en is in februari 2018 een tussenrapportage over dit onderwerp opgesteld. Om besluitvorming/keuzes te ondersteunen is deze begrotingsanalyse opgesteld om Bloemendaal te vergelijken met het gemeentefonds en een selectie van vier andere representatieve gemeenten. Voor de analyse is gebruik gemaakt van een tool van het ministerie BZK. Daarin worden primaire begrotingsgegevens 2017 van gemeenten gebruikt om vooral de netto lasten (saldo van baten en lasten) met elkaar te vergelijken.

Het netto lastenniveau van de gemeente Bloemendaal is € 4,1 miljoen hoger dan het gemeentefonds veronderstelt

Het gemeentefonds berekent voor de gemeente Bloemendaal € 24,5 miljoen als netto lastenniveau. De gemeente Bloemendaal raamt hiervoor in 2017 € 28,6 miljoen, dus € 4,1 miljoen meer. De gemeente kan zich dit hogere netto lastenniveau permitteren door OZB-opbrengsten die hoger zijn dan de norm/korting Algemene uitkering en door andere baten waar door het gemeentefonds geen rekening mee wordt gehouden, zoals baten precariobelasting op netwerken, dividend Eneco, toeristen- en parkeerbelasting.

De gemeente Bloemendaal ontvangt 'slechts' € 829 per inwoner algemene uitkering

Dat is een laag bedrag omdat de gemeente een goede sociale structuur heeft zonder centrumfunctie en een hoge korting heeft wegens de hoge OZB-verdien capaciteit van de gemeente. Indien de gemeente bijvoorbeeld evenveel per inwoner zou ontvangen als de gemeente Heemstede (€ 1.017), dan zou Bloemendaal per jaar € 4,2 miljoen meer ontvangen.

De gemeente is voor 'bovengemiddelde lasten' afhankelijk van 'overige baten' en deze 'overige baten' staan onder druk en maken de gemeente financieel kwetsbaar

De lage baten algemene uitkering maken de gemeente voor 'meer dan gemiddelde lasten' – berekent op € 4,1 miljoen- meer afhankelijk van overige baten. Belangrijke overige baten voor de gemeente zijn parkeerbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting op netwerken, dividend Eneco. Dat maakt de gemeente kwetsbaar omdat precariobelasting op netwerken vanaf 2022 wordt afgeschaft en vanaf 2019 niet mee mogen worden geteld voor het structurele begrotingsevenwicht. De aandelen Eneco worden zo mogelijk verkocht waardoor € 165.000 dividend per jaar weg zouden vallen. Aan OZB wordt overigens ongeveer € 1,5 miljoen meer ontvangen dan de korting algemene uitkering verdien capaciteit OZB.

De baten/lasten zijn vergeleken met een referentiegroep van sociaal sterke gemeenten met weinig/geen centrumfunctie en hoge woningprijzen

De baten/lasten van de gemeente Bloemendaal laten zich het beste vergelijken met een referentiegroep van soortgelijke gemeenten. Daarvoor is gekozen met gemeenten met een goede sociale structuur zonder/weinig centrumfuncties en met een hoge gemiddelde woningprijs. Het gaat om de gemeenten Laren, Blaricum, Wassenaar en Heemstede. Enkele belangrijke verschillen zijn:

- Per inwoner € 119 lagere uitkering gemeentefonds (dat is € 2,6 miljoen op jaarbasis)
- Lagere OZB-woningen per hectare, gemiddelde OZB per inwoner
- Meer baten toeristenbelasting in Bloemendaal
- Hogere lasten voor cultuur (voor gemeentelijke Muziekschool) en andere culturele subsidies
- Lagere lasten sociaal domein
- Hogere lasten RO en volkshuisvesting (o.m. kosten bestemmingsplannen en bouwen en wonen)

Inleiding

Het schuldniveau van Bloemendaal dreigt verder op te lopen. Daarom is in 2016 de nota Bloemendaal duurzaam financieel houdbaar opgesteld. Mede door afschaffing van de precariobelasting op netwerken en substantiële investeringsambities staat de financiële positie van de gemeente Bloemendaal onder druk (zie ook de tussenrapportage Bloemendaal financieel duurzaam van februari 2018). Om besluitvorming/keuzes te ondersteunen is deze begrotingsanalyse opgesteld om Bloemendaal te vergelijken met het gemeentefonds en een selectie van vier andere representatieve gemeenten. Voor de analyse is gebruik gemaakt van een tool van het ministerie BZK waarin primaire begrotingsgegevens 2017 van gemeenten worden gebruikt en vooral de netto lasten (saldo van baten en lasten) met elkaar worden vergeleken. In 2017 is de financiële regelgeving veranderd en is, als onderdeel daarvan, de administratieve indeling naar taakvelden conform de BBV aangepast om gemeenten onderling beter vergelijkbaar te maken. De begrotingscijfers 2017 zijn de meeste recente cijfers die beschikbaar zijn, in februari/maart 2018 zijn de begrotingscijfers 2018 niet beschikbaar.

Vergelijking met gemeentefonds

Baten

Voorzieningscapaciteit Bloemendaal vergeleken met norm gemeentefonds

Het gemeentefonds berekent voor de gemeente Bloemendaal € 24,5 miljoen als normuitgaven. De gemeente Bloemendaal raamt in 2017 € 28,6 miljoen aan lasten, dus € 4,1 miljoen meer. De gemeente kan zich dit hogere lastenniveau permitteren door OZB-opbrengsten die hoger zijn de norm/korting Algemene Uitkering en door andere baten waar door het gemeentefonds geen rekening wordt gehouden.

De gemeente raamt meer lasten dan waar het gemeentefonds rekening mee houdt. Geredeneerd vanuit de gedachte van het gemeentefonds betekent dit dat de gemeente een hoger voorzieningenniveau kan realiseren. Dit is onderdeel van de beleidsvrijheid van gemeenten. Hieronder komt nog aan de orde wat deze 'extra baten' zijn.

Baten gemeentefonds per inwoner vergeleken met andere gemeenten

Als de gemeente Bloemendaal wordt vergeleken met andere gemeenten met hoge huizenprijzen, dan valt, wat betreft de Algemene uitkering per inwoner, op dat Bloemendaal een lage uitkering per inwoner ontvangt. Zo ontvangt Bloemendaal per inwoner in 2017 € 829 en de gemeente Heemstede bijvoorbeeld € 1.017 per inwoner. Dat is, naast andere factoren, een gevolg van de kortingsmaatstaf OZB verdien capaciteit van een gemeente. Naarmate de waarde van het onroerend goed (per inwoner) in een gemeente hoger is, is sprake van een hogere OZB-verdien capaciteit en dus wordt de korting op het gemeentefonds hoger. Achtergrond hiervan is om gemeenten door het hele land in staat te stellen een minimum voorzieningenniveau in stand te kunnen houden. Andere belangrijke factoren in de algemene uitkering zijn sociale structuur en centrumfunctie. Bloemendaal heeft een goede sociale structuur en geen centrumfunctie. Daarom heeft Bloemendaal een lagere uitkering per inwoner dan gemeenten met een zwakkere sociale structuur en een grotere centrumfunctie. De algemene uitkering van bv. Velsen is € 1.289 per inwoner, Haarlem € 1.772 en Pekela € 2.151. De conclusie is dus dat er aanzienlijke verschillen tussen gemeenten zijn wat betreft de hoogte van de Algemene uitkering van het gemeentefonds en dat de gemeente Bloemendaal een lage uitkering per inwoner ontvangt.

In onderstaande tabel is de algemene uitkering en de gemiddelde OZB-waarde woningen van enkele 'dure gemeenten' te vinden met een goede sociale structuur, zonder centrumfunctie en een hoge gemiddelde woningprijs. In de volgende paragraaf wordt Bloemendaal overigens met deze selectiegroep vergeleken.

<i>gemeente</i>	<i>algemene uitkering per inwoner</i>	<i>gemiddelde OZB waarde woningen 2017</i>
Laren	€ 923	€ 559.000
Blaricum	€ 828	€ 531.000
Wassenaar	€ 955	€ 490.000
Heemstede	€ 1.017	€ 404.000
Bloemendaal	€ 829	€ 588.000

Genereren extra baten t.o.v. norm gemeentefonds

De gemeente Bloemendaal legt over begrotingsjaar 2017 € 7,2 miljoen op aan OZB. De korting op de algemene uitkering wegens de OZB verdien capaciteit is € 5,7 miljoen, per saldo zijn de baten OZB € 1,5 miljoen hoger (€ 64 per inwoner) dan deze 'norm' uit de algemene uitkering. Andere belangrijke baten voor de gemeente zijn 'overige eigen middelen (OEM)', deze bedragen € 1,6 miljoen of € 73 per inwoner. Hierbij gaat het vooral om baten precariobelasting op netwerken en dividenden Eneco, BNG en Meerlanden. Deze baten OEM zijn kwetsbaar omdat de precariobelasting op netwerken in 2022 wordt afgeschaft en de aandelen Eneco (€ 165.000 dividend per jaar) zo mogelijk verkocht worden. Andere belangrijke baten voor de gemeente zijn o.m. parkeerbelastingen € 1,2 miljoen en toeristenbelasting (€ 0,8 miljoen) maar deze worden niet gerekend tot OEM-baten. Aan reserves wordt € 1,1 miljoen onttrokken. Omdat per definitie onttrekkingen en stortingen in reserves elkaar op termijn in evenwicht houden is dit niet geijkt aan het gemeentefonds.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Bloemendaal 2017 inw. 22.296				
	Netto lasten	Gemeente fonds uitkering	Verschil	Verschil per inw.
	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1.000)	(x € 1)
<u>Inkomstenclusters</u>	28.387	-24.473	3.914	176
Onroerendezaakbelastingen	7.164	-5.726	1.438	64
Overige eigen middelen (OEM)	1.619	0	1.619	73
Mutaties reserves	1.123	0	1.123	50
Gemeentefondsuitkering	18.481	-18.747	-266	-12
<u>Uitgavenclusters</u>	-28.574	24.474	-4.100	-184
Bestuur en algemene ondersteuning	-4.770	2.375	-2.395	-107
Openbare orde en veiligheid	-2.338	1.574	-764	-34
Infrastructuur en gebiedsontwikkeling	-4.468	4.281	-187	-8
Educatie	-1.999	2.534	535	24
Cultuur en ontspanning	-4.803	3.344	-1.459	-65
Inkomen en participatie	-2.198	1.934	-264	-12
Samenkracht en burgerparticipatie	-2.426	411	-2.015	-90
Jeugd	-2.136	2.971	835	37
Maatschappelijke ondersteuning	-3.429	5.619	2.190	98
Volksgezondheid	-732	107	-625	-28
Riolering en reiniging	725	-761	-36	-2
<u>Overige</u>	0	85	85	4
Herindeling	0	0	0	0
Suppletie OZB	0	146	146	7
Diversen	0	-61	-61	-3
Resultaat na bestemming	-187	1	-186	-8

Lasten

Hieronder zijn de verschillen per uitgavencluster te zien, voor zover het verschil groter of kleiner is dan € 15 per inwoner.

	verschil per inwoner		
Maatschappelijke ondersteuning	€ 98		
Jeugd	€ 37		
Educatie	€ 24		
Volksgezondheid	€ -28		
Openbare orde en veiligheid	€ -34		
Cultuur en ontspanning	€ -65		
Samenkracht en burgerparticipatie	€ -90		
Bestuur en algemene ondersteuning	€ -107		

+ lagere nettolasten dan het gemeentefonds aangeeft

- hogere nettolasten dan het gemeentefonds aangeeft

Maatschappelijke ondersteuning/Jeugd/Educatie

Op deze clusters 'wordt geld overgehouden' ten opzichte van waar in de algemene uitkering mee wordt gerekend. Op het sociaal domein is een overschot en ook voor onderwijs wordt minder uitgegeven dan uit het gemeentefonds wordt ontvangen.

Volksgezondheid

De lasten zijn € 28 per inwoner hoger dan de norm gemeentefonds. Het gaat hier vooral om lasten voor JGZ thuiszorg (ongeveer € 325.000) en de bijdrage VRK voor gezondheidszorg (ongeveer € 370.000).

Openbare orde en veiligheid

De lasten zijn € 34 per inwoner hoger dan de norm gemeentefonds. Het gaat hier vooral om de bijdrage aan de VRK van ongeveer € 1,2 miljoen de kosten i.v.m. handhaving/BOA's en subsidie voor de reddingsbrigade van totaal ongeveer € 0,8 miljoen.

Cultuur en ontspanning

De lasten zijn € 65 per inwoner hoger dan de norm gemeentefonds. Onder dit cluster vallen onder meer de kosten voor de gemeentelijke muziekschool, de bibliotheek, sportaccommodaties en diverse andere subsidies.

Samenkracht en burgerparticipatie

De lasten zijn € 90 per inwoner hoger dan de norm gemeentefonds. Het gaat om de kosten voor subsidies voor maatschappelijk werk, regionale subsidies, subsidie Welzijn Bloemendaal van en opvang asielzoekers.

Bestuur en algemene ondersteuning

De lasten zijn € 107 per inwoner hoger dan de norm gemeentefonds. Het gaat hier om de kosten voor bestuur (college, griffie, raad) en ondersteunende faciliteiten en diensten.

Omdat de interpretatie wat betreft vergelijking met de algemene uitkering lastig is, worden de baten/lasten in de volgende paragraaf vergeleken met dezelfde referentiegroep 'dure gemeenten'.

Vergelijking met referentiegroep

De gemeente Bloemendaal wordt vergeleken met het gemiddelde van onderstaande referentiegroep van 'dure gemeenten met een goede sociale structuur en zonder/weinig centrumfunctie'. In onderstaande tabel staan de belangrijkste kenmerken van deze referentiegroep. Wat betreft oppervlakte valt op dat de gemeente Bloemendaal groot is (4.329 ha). De oppervlakte van Wassenaar is groter, maar Wassenaar heeft één kern en Bloemendaal vijf.

<i>gemeente</i>	<i>algemene uitkering per inwoner</i>	<i>sociale structuur</i>	<i>centrum-functie</i>	<i>inwoners</i>	<i>oppervlakte ha</i>	<i>gemiddelde OZB waarde woningen 2017</i>
Laren	€ 923	Goed	Zonder	10.956	1.239	€ 559.000
Blaricum	€ 828	Goed	Zonder	9.622	1.558	€ 531.000
Wassenaar	€ 955	Goed	Weinig	25.885	6.237	€ 490.000
Heemstede	€ 1.017	Goed	Weinig	26.766	964	€ 404.000
Bloemendaal	€ 829	Goed	Zonder	22.296	4.329	€ 588.000

In bijlage 1 is een tabel te zien met de cijfermatige vergelijking van Bloemendaal met deze referentiegroep. Het gaat overigens om het saldo van baten en lasten dat met elkaar wordt vergeleken.

Bestuur en ondersteuning

Voor het totaal van bestuur en ondersteuning is het verschil klein. Dit is voor gemeente Bloemendaal per inwoner plus € 1.102 en voor de referentiegroep gemiddeld plus € 1.081. In dit cluster zijn de baten opgenomen voor onder meer de algemene uitkering en OZB inkomsten. Vandaar dat het per saldo gaat om baten en lasten.

Er is sprake van verschillen binnen dit cluster. Wat betreft baten genereert de gemeente Bloemendaal per inwoner meer OZB woningen maar minder OZB niet-woningen. De gemeente Bloemendaal ontvangt meer baten uit parkeren en juist minder uit belastingen overig. De algemene uitkering is per inwoner € 119 lager dan de referentiegroep (22.296 inwoners x € 119 = € 2,65 miljoen minder). Ten opzichte van Heemstede gaat het zelfs om een groter verschil (22.296 inwoners x € 188 = € 4,2 miljoen). Zie bijlage 2 waarin nader wordt ingegaan op de verschillen in OZB. Daaruit blijkt onder meer dat Bloemendaal ten opzichte van de referentiegemeenten een lage OZB-woningen per hectare heeft, en een gemiddelde OZB-woningen per inwoner.

Wat betreft lasten voor bestuur en ondersteuning zijn er grote verschillen. De bestuurskosten van Bloemendaal zijn lager maar de kosten van ondersteuning van de organisatie zijn hoger.

Veiligheid

De netto lasten voor veiligheid zijn € 105 per inwoner en wijken nauwelijks af.

Verkeer, vervoer en waterstaat

De netto lasten per inwoner zijn € 162 per inwoner en wijken nauwelijks af.

Economie

De netto lasten per inwoner wijken nauwelijks af, aan de batenkant is er sprake van een groot verschil omdat Bloemendaal € 800.000 (€ 36 per inwoner) raamt aan toeristenbelasting, een hoger bedrag per inwoner dan de referentiegemeenten.

Onderwijs

Wat betreft de totale lasten per inwoner voor onderwijs is er nauwelijks verschil. Wel zijn de kosten per inwoner voor onderwijshuisvesting in Bloemendaal € 20 per inwoner hoger.

Sport, cultuur en recreatie

Voor het totaal aan sport, cultuur en recreatie wordt per saldo € 24 per inwoner meer uitgegeven dan de referentiegemeenten. Aan sport wordt wat minder uitgegeven, de uitgaven aan cultuur zijn € 30 per inwoner hoger en voor openbaar groen en openluchtrecreatie wordt € 24 per inwoner meer uitgegeven. Bij cultuur gaat het bij Bloemendaal om de kosten voor de gemeentelijke muziekschool (€ 626.000) en andere lasten voor cultuur zoals de subsidies voor Caprera.

Sociaal domein

De totale netto lasten per inwoner i.v.m. sociaal domein zijn in Bloemendaal € 56 lager dan in de referentiegroep. In Bloemendaal wordt hier € 458 per inwoner aan besteed. Ook in de referentiegroep is sprake van een goede sociale structuur.

Volksgezondheid en milieu

De totale netto lasten per inwoner voor Volksgezondheid en milieu wijken nauwelijks af.

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Aan het totaal van Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting wordt € 58 per inwoner meer aan uitgegeven dan de referentiegroep. Het gaat onder meer om kosten i.v.m. bestemmingsplannen, grondexploitatie (inmiddels afgesloten) en bouwen en wonen. Mogelijk speelt de grotere oppervlakte van de gemeente Bloemendaal hier een rol doordat o.m. meer bestemmingsplannen gemaakt moeten worden.

Conclusies

1. De gemeente Bloemendaal raamt in 2017 € 4,1 miljoen meer lasten dan de norm gemeentefonds. De gemeente kan zich dit hogere lastenniveau permitteren door OZB-opbrengsten die hoger zijn de norm/korting Algemene Uitkering en door andere baten waar door het gemeentefonds geen rekening wordt gehouden zoals toeristenbelasting, parkeerbelasting, precariobelasting op netwerken en dividend Eneco.
2. De gemeente Bloemendaal ontvangt een lagere uitkering uit het gemeentefonds t.o.v. de meeste andere gemeenten;
3. Dat maakt de gemeente voor het dekken van 'bovengemiddelde lasten' afhankelijk van 'overige baten' zoals parkeer- en toeristenbelasting en precariobelasting op netwerken;
4. Deze 'overige baten' staan onder druk door het afschaffen van de precariobelasting op netwerken en de voorgenomen verkoop van aandelen Eneco;
5. Vergeleken met een referentiegroep van vier sociaal sterke gemeenten zonder/weinig centrumfunctie en hoge woningprijzen zijn de verschillen als volgt:
  - Per inwoner € 119 lagere uitkering gemeentefonds (dat is € 2,6 miljoen op jaarbasis)
  - Lagere OZB-woningen per hectare, gemiddelde OZB-woningen per inwoner
  - Meer baten voor toeristenbelasting in Bloemendaal
  - Hogere kosten voor cultuur (voor gemeentelijke Muziekschool en andere culturele subsidies)
  - Lagere lasten sociaal domein
  - Hogere lasten RO en volkshuisvesting (onder meer kosten bestemmingsplannen en bouwen en wonen)

BIJLAGEN

Bijlage 1: Vergelijking referentiegroep gemeenten

In onderstaande tabel wordt de gemeente Bloemendaal vergeleken met het gemiddelde van een referentiegroep van de volgende gemeenten:

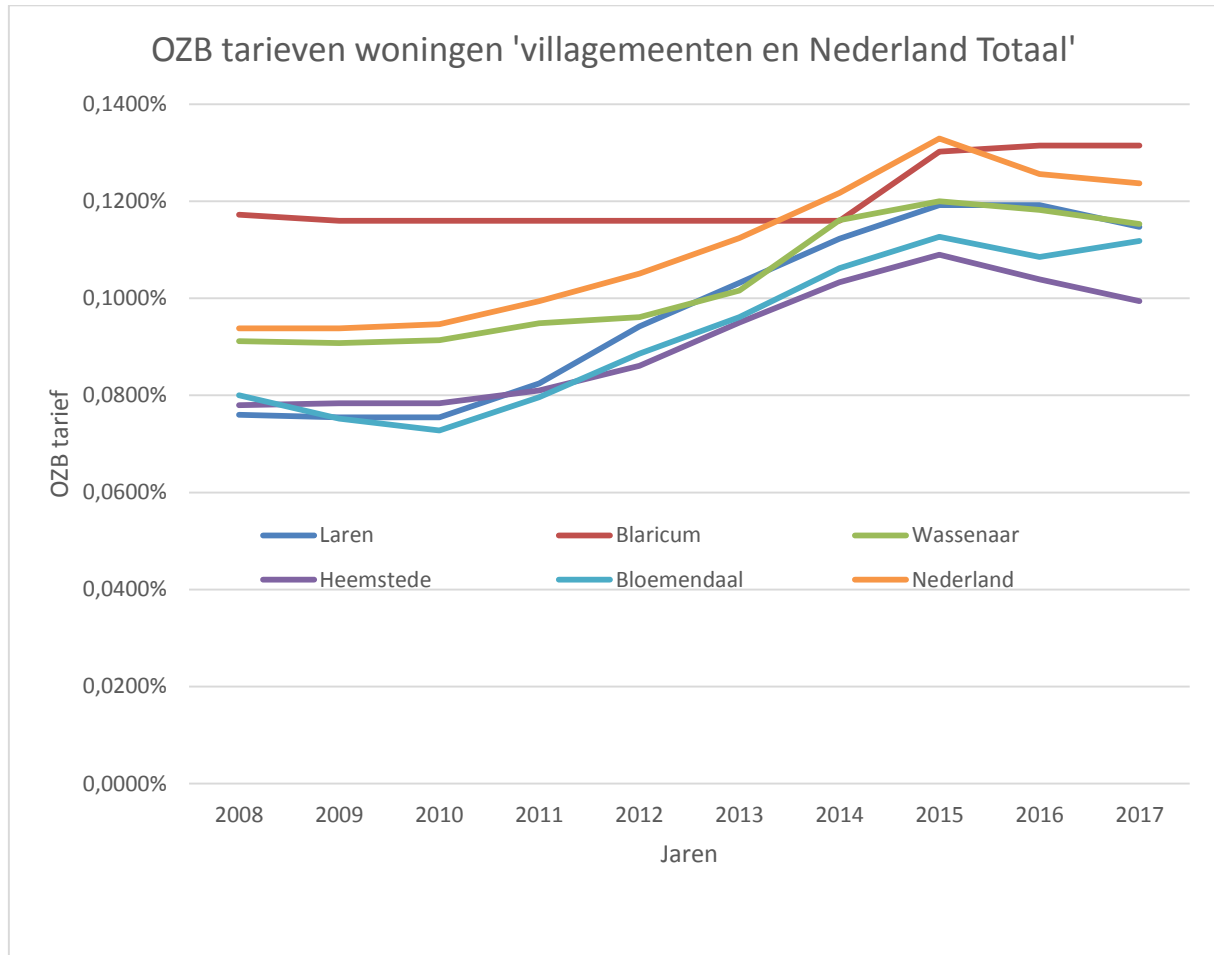
Laren
Blaricum
Wassenaar
Heemstede

Taakvelden	Gemeente: bloemendaal		Selectiegroep				
	Inwoners: 22.296		Inwoners: 18.307				
	Nettolasten	Nettolasten per inwoner	Nettolasten	Nettolasten per inwoner	Verschil per inwoner	Verschil absoluut	
	(x€ 1.000)	(x€ 1)	(x€ 1.000)	(x€ 1)	(x€ 1)	(x€ 1.000)	
0. Bestuur en ondersteuning							
0.1	Bestuur	-2.057	-92	-4.579	-250	158	3.523
0.2	Burgerzaken	-709	-32	-360	-20	-12	-268
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	70	3	-51	-3	6	134
0.4	Ondersteuning organisatie	-2.159	-97	-1.044	-57	-40	-892
0.5	Treasury	354	16	801	44	-28	-624
0.61	OZB woningen	6.074	272	4.182	228	44	981
0.62	OZB niet-woningen	1.090	49	1.372	75	-26	-580
0.63	Parkeerbelasting	1.173	53	180	10	43	959
0.64	Belastingen overig	812	36	947	52	-16	-357
0.7	Algemene uitkering en overige uitkering	18.481	829	17.347	948	-119	-2.653
0.8	Overige baten en lasten	154	7	39	2	5	111
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	1.123	50	1.001	55	-5	-111
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	187	8	-49	-3	11	245
Totaal Bestuur en ondersteuning		24.594	1.102	19.784	1.081	21	468
1. Veiligheid							
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.299	-58	-1.255	-69	11	245
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.039	-47	-451	-25	-22	-491
Totaal Veiligheid		-2.338	-105	-1.705	-94	-11	-245
2. Verkeer, vervoer en waterstaat							
2.1	Verkeer en vervoer	-3.474	-156	-2.828	-154	-2	-45
2.2	Parkeren	-125	-6	-114	-6	0	0
2.3	Recreatieve havens	8	0	4	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	-91	-5	5	111
2.5	Openbaar vervoer	0	0	-8	0	0	0
Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat		-3.591	-162	-3.037	-165	3	67
3. Economie							
3.1	Economische ontwikkeling	-11	0	-106	-6	6	134
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-3	0	22	1	-1	-22
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	0	8	0	0	0
3.4	Economische promotie	800	36	217	12	24	535
Totaal Economie		786	36	140	7	29	647
4. Onderwijs							
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	-56	-3	3	67
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.357	-61	-758	-41	-20	-446
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-642	-29	-644	-35	6	134
Totaal Onderwijs		-1.999	-90	-1.458	-79	-11	-245
5. Sport, cultuur en recreatie							
5.1	Sportbeleid en activering	-394	-18	-208	-11	-7	-156
5.2	Sportaccommodaties	-99	-4	-476	-26	22	491
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	-942	-42	-219	-12	-30	-669
5.4	Musea	0	0	-294	-16	16	357
5.5	Cultureel erfgoed	-160	-7	-60	-3	-4	-89
5.6	Media	-513	-23	-426	-23	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.794	-125	-1.906	-104	-21	-468
Totaal Sport, cultuur en recreatie		-4.902	-219	-3.588	-195	-24	-535
6. Sociaal domein							
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.364	-61	-1.251	-68	7	156
6.2	Wijkteams	-1.062	-48	-558	-30	-18	-401
6.3	Inkomensregelingen	-1.228	-55	-1.105	-60	5	111
6.4	Begeleide participatie	-666	-30	-1.217	-66	36	803
6.5	Arbeidsparticipatie	-304	-14	-171	-9	-5	-111
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-859	-39	-726	-40	1	22
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-2.570	-115	-2.281	-125	10	223
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-2.090	-94	-1.860	-102	8	178
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	-24	-1	1	22
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-46	-2	-229	-13	11	245
Totaal Sociaal domein		-10.189	-458	-9.422	-514	56	1.249
7. Volksgezondheid en milieu							
7.1	Volksgezondheid	-732	-33	-1.016	-56	23	513
7.2	Riolering	276	12	505	28	-16	-357
7.3	Afval	449	20	520	28	-8	-178
7.4	Milieubeheer	-475	-21	-273	-15	-6	-134
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-61	-3	-20	-1	-2	-45
Totaal Volksgezondheid en milieu		-542	-25	-284	-16	-9	-201
Hoofdfunctie 8. Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting							
8.1	Ruimtelijke Ordening	-880	-39	-427	-23	-16	-357
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein)	-411	-18	3	0	-18	-401
8.3	Wonen en bouwen	-528	-24	-3	0	-24	-535
Totaal Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting		-1.819	-81	-428	-23	-58	-1.293

Bijlage 2: OZB-woningen Bloemendaal vergeleken met referentiegemeenten

OZB-tarieven woningen

Uit onderstaande gegevens blijkt dat de OZB tarieven woningen in Bloemendaal onder het Nederlands gemiddelde zijn, en ook t.o.v. andere 'villagemeenten' aan de lage kant zijn. De gemiddeld hoge aanslag OZB per woning hangt samen met de gemiddeld hoge OZB-waarde per woning.

OZB tarieven woningen 2017

Laren	0,1147%
Blaricum	0,1315%
Wassenaar	0,1153%
Heemstede	0,0994%

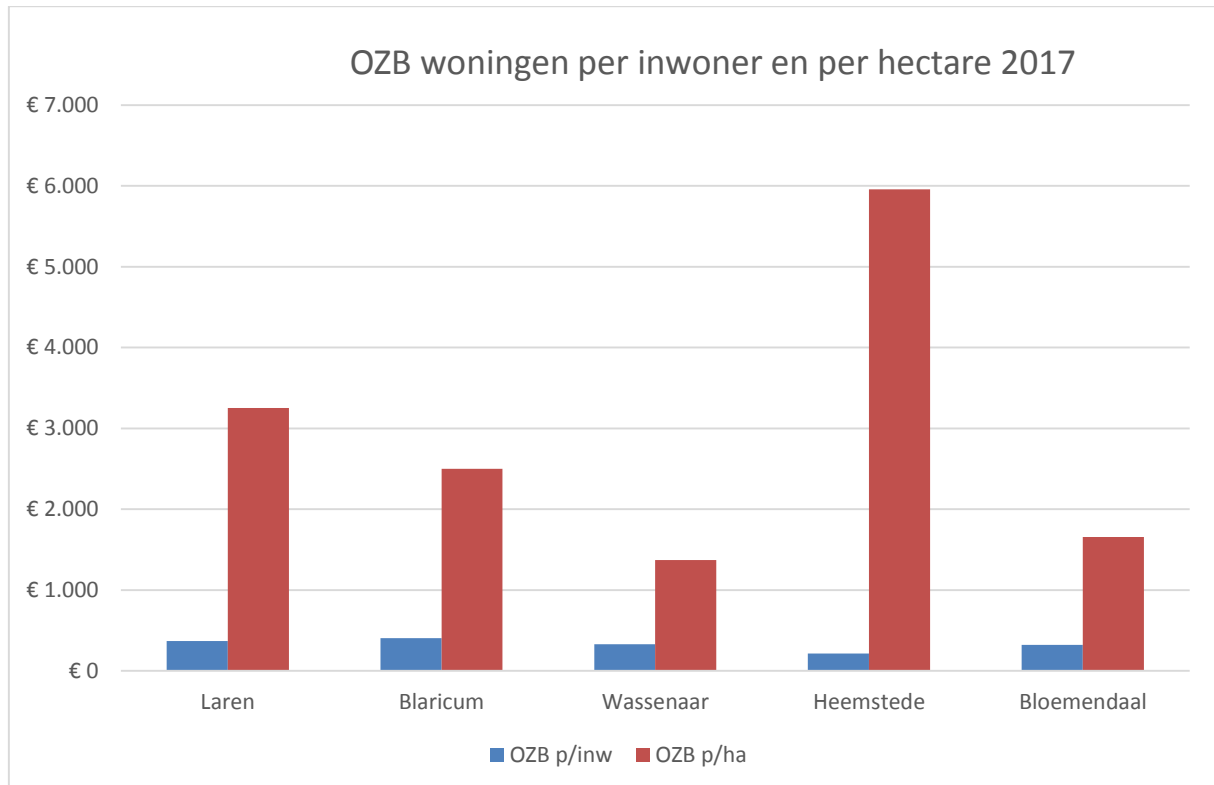
Nederland 0,1237%

Bloemendaal 0,1118%

(bron: waar staat je gemeente)

OZB woningen per hectare en per inwoner

Ten opzichte van de meeste andere referentiegemeenten is de oppervlakte van Bloemendaal groot. Alleen Wassenaar heeft ook een groot oppervlak, maar heeft slechts één kern tegen Bloemendaal vijf. Daarom is de OZB woningen per hectare en inwoner berekend om verschillen in beeld te brengen. Daaruit blijkt dat de OZB per hectare van Bloemendaal laag is, alleen de OZB per hectare van Wassenaar is nog lager. Vooral het verschil met de gemeente Heemstede is groot. In Heemstede is de OZB-woningen per hectare € 5.960 en in Bloemendaal € 1.655. De verschillen in OZB per inwoner zijn minder groot, daarin neemt Bloemendaal een middenpositie in.

	<i>OZB p/inw</i>	<i>OZB p/ha</i>
Laren	€ 368	€ 3.251
Blaricum	€ 405	€ 2.500
Wassenaar	€ 330	€ 1.371
Heemstede	€ 215	€ 5.960
Bloemendaal	€ 321	€ 1.655

Bijlage 3: Bronvermelding

Informatie over gemeentefonds en begrotingsanalyse 2017 gemeenten:

<https://kennisopenbaarbestuur.nl/thema/gemeentefonds>

Kerncijfers gemeenten provincie Noord Holland

<http://www.overheidinnoordholland.nl/>

Kerncijfers, (beleids-) indicatoren e.a. gemeenten: Waar staat je gemeente?

<https://www.waarstaatjegemeente.nl/home>

Oppervlakte Wassenaar

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Wassenaar_\(gemeente\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Wassenaar_(gemeente))

Tussenrapportage Bloemendaal financieel duurzaam (februari 2018, corsa 2018002441)